

Obsah

Úvodem	8
1 Základní informace o mezinárodním platebním styku	9
1.1 Platební prostředky	17
— zlato	17
— volné měny	20
— převoditelné měny	22
1.2 Clearing a výměnné obchody	23
— clearing v mezinárodním platebním styku	23
— výměnné obchody	26
— schéma kompenzace	27
1.3 Kursy	28
— příklad rozdílové arbitráže	31
1.4 Platební a zúčtovací bilance	31
1.5 Devizové rezervy	32
2 Banky a jiné finanční organizace	35
2.1 Banky v mezinárodním platebním styku	35
2.2 Mezinárodní finanční instituce	38
2.3 Jiné finanční organizace	44
3 Platební technika ve styku se zahraničím	46
— časové rozdělení platů	47
3.1 Jednotlivé formy placení	49
— placení v hotovosti	49
— prostá úhrada	49
— směnka	51
— šek	60
— platební příslib	64
— dokumentární akreditiv	65
— dokumentární inkaso	74
— inkaso s pevnou platební lhůtou	78
— inkaso s následným akceptem (promptní placení)	79
3.2 Záruka	81
3.3 Platební prostředky v cestovním ruchu	84

4 Úvěry v mezinárodním obchodě a platebním styku	86
4.1 Druhy úvěrů	88
— úvěry podle doby splatnosti	88
— úvěry podle druhu obchodů	91
— úvěry podle druhu operace	92
— úvěry podle způsobu zajištění	94
4.2 Platební (úvěrové) podmínky	95
4.3 Devizové úvěry v naší praxi.	99
— úvěrování dovozu	100
— úvěrování vývozu	103
5 Československé devizové hospodářství	106
5.1 Základní předpisy	106
5.2 Devizoví tuzemci a cizozemci	107
— devizové prostředky	108
— povinnosti devizových tuzemců a cizozemců	109
5.3 Dovoz a vývoz hodnot	111
a) československé peníze	111
b) platební dokumenty znějící na cizí měnu a jiné hodnoty	111
5.4 Nákup a prodej valut a deviz	112
— valuty a devizy socialistických zemí	113
— valuty a devizy kapitalistických zemí	114
5.5 Formy přidělování valut a deviz	115
5.6 Devizový plán	115
— skladba devizového plánu	117
5.7 Bankovní soustava	119
5.8 Otázky konvertibility měn	121
6 Několik praktických informací pro platební styk se zahraničím	123
6.1 Platební styk se socialistickými státy	123
6.2 Platební styk s kapitalistickými státy	124
— cizozemské účty.	125
6.3 Doporučení pro praxi.	126
a) při vývozu	126
— volba měny a platební podmínky	127
— metody pronikání na zahraniční trhy	129
— příprava platebních dokladů	129
b) při dovozu	134
c) pro cestovní ruch	135
7 Zvláštní formy v čs. platebním styku se zahraničím	137
7.1 Devizová zainteresovanost výrobních podniků	137
7.2 Režim hospodaření devizami při dovozu.	138
a) dovozy ze socialistických zemí.	139
b) dovozy z kapitalistických států	139
— dovozy pro výrobní spotřebu a obchodní činnost	139
— dovoz strojů a zařízení pro investiční výstavbu a pro vědu a techniku	141
— dovozy uskutečňované v rámci devizové zainteresovanosti	144
— ostatní dovozy ze zahraničí.	155

7.3 Devizová zainteresovanost organizací zahraničního obchodu	145
— devizové rizikové fondy.	146
7.4 Eskont směnek.	147
7.5 Devizové úvěry na čs. kapitálové účasti a afilace v zahraničí.	149
7.6 Hospodářská kooperace se zahraničím.	151
Přílohy.	154
Rejstřík	172